

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYFARFOD:	Cyngor Sir
DYDDIAD:	18 Mai 2021
TEITL:	Adroddiad Blynyddol Cadeirydd y Pwyllgor Safonau
ADRODDIAD GAN:	John R Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Safonau ac Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Adrodd ar Weithgareddau'r Pwyllgor Safonau yn 2020/21 a sicrhau Cymeradwyaeth y Cyngor i Raglen y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro (est 2568) lbxcs@ynysmon.gov.uk

Rhagarweiniad

1. Mae'r Pwyllgor Safonau yn bwyllgor statudol sy'n cynnwys 9 aelod (2 gynghorydd sir, 5 aelod annibynnol a 2 o aelodau cyngor cymuned). Mae manylion y Pwyllgor a'i aelodaeth ar gael [yma](#).

2. Aelodau Annibynnol:

Daw tymor pedwar o'r pum aelod annibynnol i ben ar 19 Rhagfyr 2027 ac mae tymor y pumed yn dod i ben ar 11 Rhagfyr, 2025.

Rhaid penodi'r Cadeirydd o blith yr aelodau annibynnol. Penodwyd Mr John R Jones yn Gadeirydd mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Safonau ym mis Chwefror 2020. Penodir y Cadeirydd am gyfnod o bedair blynedd.

3. Cynghorwyr Tref a Chymuned:

Penodwyd dau gynrychiolydd y cynghorau tref a chymuned yn 2017. Bydd eu penodiadau yn rhedeg am gyfnod tan yr etholiad llywodraeth leol nesaf neu hyd nes na fyddant yn aelodau o gynghorau cymuned mwyach, p'un bynnag sy'n digwydd gyntaf. Gellir ailbenodi aelod cyngor cymuned am un tymor arall yn olynol, ar yr amod bod Cynghorau Tref a Chymuned Ynys Môn wedi cytuno gyda'i gilydd i ddewis aelodau presennol y cynghorau cymuned fel enwebeion ar gyfer y penodiadau. Efallai y bydd angen proses ddethol ar ôl etholiad Mai 2022 i sicrhau bod gan y Pwyllgor ddau gynrychiolydd cyngor tref a chymuned.

4. Cynghorwyr Sir:

Penodir y ddau aelod o'r Cyngor Sir yn flynyddol gan y Cyngor.

Y ddau Gynhorydd Sir ar hyn o bryd yw'r Cynghorydd John Arwel Roberts, ynghyd â'r Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas.

5. Mae gan y Pwyllgor Safonau y rolau a'r swyddogaethau canlynol (ymhlith rhai eraill) mewn perthynas ag aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cyngorau tref / cymuned: -
 - (a) hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan aelodau;
 - (b) cynorthwyo aelodau i gadw at eu Côd Ymddygiad;
 - (c) cynghori, hyfforddi, neu drefnu i hyfforddi aelodau;
 - (ch) ystyried ceisiadau am ganiatadau arbennig;
 - (d) delio ag unrhyw atgyfeiriadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC), neu Banel Dyfarnu Cymru (y Pwyllgor Safonau cenedlaethol i bob pwrpas).

Cefndir

6. Yn ei gyfarfod ar 8 Medi 2020, penderfynodd y Cyngor Sir gymeradwyo Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2020/2021. Nododd y Rhaglen wreiddiol y meysydd gwaith arfaethedig, yr amserlen a'r adnoddau. Esboniais wrth gyflwyno'r rhaglen waith ar gyfer 2020-2021 fod rhaglen arferol y Pwyllgor wedi'i chwtdogi er mwyn adlewyrchu'r ffaith y bu'n rhaid addasu i'r amgylchiadau cyfredol (o ganlyniad i'r pandemig coronafeirws). Atgynhychir y ddogfen hon yn **ATODIAD A** i'r Adroddiad hwn ac fe'i diweddarwyd i gynnwys y gwaith a gyflawnwyd ers hynny yn erbyn yr amcanion a osodwyd yn wreiddiol.
7. Mae **ATODIAD B** i'r Adroddiad hwn yn cynnwys Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2021/2022, a gyflwynir i'w chymeradwyo gan y Cyngor.

Sylwadau'r Cadeirydd

8. Yn fy adroddiad cyntaf fel Cadeirydd, a gyflwynwyd i'r Cyngor ryw wyth mis yn ôl, nodais fy ymrwymiad i weithio fel rhan o dîm ac i barhau â gwaith pwysig y Pwyllgor. Ar ôl myfyrto ar y flwyddyn ddiwethaf, credaf ein bod wedi gweithio'n dda fel grŵp ac rwy'n parhau i fod yn hollol grediniol bod gan bob aelod o'r Pwyllgor gyfraniad gwerthfawr i'w wneud a, thrwy weithio ar y cyd, gyda chefnogaeth swyddogion ac etholedig aelodau, mae safonau ymddygiad uchel yn cael eu cynnal, a byddant yn parhau i gael eu dilyn, yn Ynys Môn. Rwy'n parhau i gredu'n gryf y dylai'r Pwyllgor fod yn rhagweithiol a gweithio gydag aelodau etholedig a chyfetholedig y Cyngor Sir, ac aelodau'r 40 cyngor tref a chymuned ar yr Ynys, i gefnogi'r safonau uchaf posib o ymddygiad.
9. Cefais fy mhenodi'n Gadeirydd ym mis Chwefror 2020, ychydig cyn i'r pandemig gydio. Felly mae fy mlwyddyn gyntaf fel Cadeirydd wedi bod yn wahanol i'r un y byddwn i wedi'i rhagweld. Yn naturiol, roedd yn rhaid canolbwyntio adnoddau'r Cyngor ar ddelio â'r argyfwng coronafeirws ac felly roedd gwaith y Pwyllgor yn gyfyngedig am rai misoedd gyda chyfrifoldebau statudol y Pwyllgor yn cael y flaenoriaeth. Fodd bynnag, er gwaethaf cynnal cyfarfodydd ffurfiol yn llai aml, bu'r Pwyllgor yn ystyried materion eraill gan gynnwys cais am ganiatâd arbennig, adolygiadau o'r Cofrestrau Diddordebau mewn sampl o'r Cyngorau Tref a Chymuned, ymateb i ymgynghoriad Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru mewn perthynas â Chanllawiau diwygiedig ar y Côd Ymddygiad (a) ar gyfer Cyngorwyr Sir a (b) ar gyfer Cyngorwyr

Cymuned, ac ystyried amrywiol gwynion o dan y protocol datrysiad lleol. Mae hwn yn waith pwysig sy'n hanfodol ar gyfer uchelgais y Pwyllgor o fod yn rhagweithiol.

10. Mae cyfarfodydd y Pwyllgor, fel pob Pwyllgor arall o'r Cyngor, wedi'u cynnal yn rhithiol. Cynhaliwyd y Panel Gwrandawriad Caniatâd Arbennig ar Microsoft Teams a chynhaliwyd cyfarfodydd diweddarach gan ddefnyddio Zoom. Mae'r dechnoleg wedi gweithio'n dda.
11. Manteisiaf ar y cyfle hwn i ddiolch i'r Pwyllgor am ei gyfraniadau diwyd ac amynedd yr aelodau hynny sy'n eu blwyddyn gyntaf o aelodaeth. Mae ein diolch i bob un swyddog sy'n cefnogi a chynghori'r Pwyllgor Safonau yn fawr iawn, yn arbennig o dan yr amgylchiadau oedd yn bodoli eleni. Diolchir hefyd i aelodau'r Cyngor Sir, a'r Cyngorau Tref a Chymuned, am eu parodrwydd i ymgysylltu â gwaith y Pwyllgor.
12. Isod mae crynodeb o'r materion a nodwyd yn y rhaglen Waith ar gyfer 2020-2021.

12.1 Atgyfeiriadau / Cwynion Côd Ymddygiad

Mae'r Pwyllgor Safonau yn derbyn adroddiadau bob chwarter ac yn ei gyfarfodydd cyffredin, sy'n darparu gwybodaeth ystadegol am nifer a statws cwynion Côt Ymddygiad a wnaed i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn erbyn (a) aelodau CSYM a (b) aelodau cynghorau tref a chymuned.

Yn yr adroddiadau am y cyfnod Ebrill 2020 – Mawrth 2021,

- Cyfeiriwyd un gŵyn at OGCC yn erbyn aelod o gyngor tref a chymuned. Penderfynodd OGCC beidio ag ymchwilio i'r gŵyn honno.
- Ni wnaed unrhyw gwynion i OGCC yn erbyn aelod o Gyngor Sir Ynys Môn. .
- Ni chyfeiriwyd unrhyw gŵyn gan OGCC at y Pwyllgor Safonau.

Mae hyn yn ostyngiad o nifer y cwynion a gyflwynwyd i OGCC yn 2019-2020 (er nad oedd hynny'n nifer uchel chwaith). Mae'r Pwyllgor yn parhau i gredu bod hunanreoleiddio yn gweithio a bod adrodd i OGCC am ychydig o gwynion, pan fo angen gwneud hynny a phan fo'n briodol, yn arwydd o sefydliad sy'n deall y gwahaniaeth rhwng y 'taro a'r gwthdaro' anochel sy'n rhan o wleidyddiaeth a'r materion a allai fod yn rhai difrifol ac a allai gyfiawnhau ymchwiliad annibynnol. Mae'r Pwyllgor o'r farn bod nifer a lefel y cwynion i'r OGCC yn arwydd o iechyd corfforaethol da; ac mae'n werth nodi bod y patrwm hwn wedi bod yn parhau ers nifer o flynyddoedd.

Atgoffir yr aelodau bod Protocol Datrysiad Lleol gwirfoddol ac anffurfiol yn bodoli, a allai ddatrys materion yn gyflymach ac yn fwy effeithiol na chwyn i OGGCC. Ehangwyd sgôp y Protocol ym mis Medi 2020 (fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor llawn) ond mae'r Pwyllgor yn awyddus i adolygu'r broses hon ymhellach, yn enwedig yng ngoleuni'r newidiadau arfaethedig a ragwelir i'r Côt Ymddygiad ar gyfer Aelodau cyn etholiadau Mai 2022 . Er na roddir cosb o dan y broses datrysiad lleol, mae'n cynorthwyo partïon i ddod i ddatrysiad cyfeillgar yn achos anghydfod / pan fo perthynas wedi torri i lawr.

Cefais hyfforddiant ar gyfryngu i baratoi ar gyfer cynnal cyfarfodydd o dan y broses Datrysiad Lleol yn 2018. Ni fu modd trefnu hyfforddiant cyfryngu pellach yn ystod 2020/2021; fodd bynnag, dyma fydd un o amcanion y Pwyllgor yn 2021/2022.

Ynghyd ag Is-Gadeirydd y Pwyllgor, bûm yn ymwneud â materion datrysiad lleol yn ystod y flwyddyn, a godwyd yn erbyn Cyngorwyr Sir a hefyd Gyngorydd Cymuned.

Nodwyd fod gostyngiad wedi bod yn nifer yr aelodau etholedig wnaeth gyflwyno Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2019-2020. Ystyrir y Pwyllgor Safonau fod cyflwyno Adroddiad Blynyddol yn ymarfer da; mae'n cyfleu a chwmpasu y gwaith gaiff ei gyflawni gan aelodau'r Cyngor. Annogir aelodau i gyflwyno Adroddiadau Blynyddol ar gyfer 2020-2021 a'r dyfodol.

Yn ogystal â derbyn adroddiadau am y cwynion yn lleol, mae'r Pwyllgor hefyd yn derbyn adroddiadau rheolaidd sy'n amlygu pwyntiau dysgu ar benderfyniadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a Phanel Dyfarnu Cymru, am faterion Cymru gyfan. Mae'r Pwyllgor Safonau hefyd yn dod a'r pwyntiau dysgu yma i sylw aelodau'r Cyngor Sir a'r Cyngorau Tref a Chymuned drwy gyfrwng y "Newyddlen".

12.2 Cyfarfodydd

Mae'r Pwyllgor fel arfer yn cyfarfod yn ffurfiol ddwywaith y flwyddyn. Rhaid cael o leiaf un cyfarfod pob blwyddyn yn unol â'r gofyn statudol. Cyfarfu'r Pwyllgor ym mis Mawrth 2020; cafodd y cyfarfod ffurfiol a drefnwyd ar gyfer mis Medi 2020 ei ohirio tan fis Rhagfyr 2020 ac mae'r cyfarfod ffurfiol a oedd i'w gynnal ym Mawrth 2021 wedi ei ohirio tan 16 Mehefin, 2021.

Cynhaliwyd Gwrandawriad Caniatâd Arbennig ym mis Gorffennaf 2020 i ystyried cais gan 29 aelod o'r Cyngor Sir mewn perthynas â'r "rheol chwe mis" (gweler 12.3 isod).

Cynhaliwyd cyfarfodydd anffurfiol pellach, gan gynnwys ar 26 Chwefror pan gynhaliodd y Swyddog Monitro a'r Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) hyfforddiant ar y Côd Ymddygiad ar gyfer aelodau'r Pwyllgor ac ar 10 Mawrth pan gafwyd trafodaeth mewn perthynas ag (A) yr ymgynghoriad a gynhaliwyd gan OGCC ar y Canllawiau ar y Côt Ymddygiad (gweler 12.6 isod) a (B) i gytuno ar ffurf y cyfarfodydd adolygu yn y Cyngorau Tref a Chymuned (gweler 12.5 isod).

Rwyf hefyd wedi bod yn cyfarfod yn rheolaidd â swyddogion mewn perthynas â nifer o faterion ymddygiad lefel isel, materion datrysiad lleol ac er mwyn symud ymlaen â'r rhaglen waith yn ystod y flwyddyn.

12.3 Caniatadau Arbennig

Gall y Pwyllgor Safonau roi caniatadau arbennig, mewn rhai amgylchiadau a ddiffinnir gan statud, lle na fyddai'r aelod fel arall yn gallu cymryd rhan mewn trafodaeth neu benderfyniad oherwydd diddordeb personol sylweddol (sy'n rhagfarnu). Weithiau bydd y Pwyllgor Safonau mewn sefyllfa i oresgyn y diddordeb sy'n rhagfarnu os bodlonir rhai amodau. Mae'r Rheoliadau Caniatadau Arbennig yn berthnasol i aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cynghorau tref a chymuned.

Yn 2020/2021 rhoddodd y Pwyllgor Safonau naw ar hugain o ganiatadau arbennig (yn dilyn cais bloc gan holl aelodau'r Cyngor Sir) mewn perthynas â'r "rheol chwe mis".

Gellir gweld yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau ym mis Gorffennaf 2020 [*yma*](#).

Cynghorir holl aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cynghorau tref a chymuned i ystyried a allai cais am ganiatâd arbennig fod yn briodol iddynt mewn rhai amgylchiadau ac fe'u hanogir i gysylltu â'r Swyddog Monitro i gael cyngor.

12.4 Datblygiad Personol

Mae'r Pwyllgor Safonau yn argymhell i'r holl aelodau eu bod yn parhau i ymgysylltu â'r Rhaglen Hyfforddi a Datblygu a gynigir gan y Cyngor Sir a'u bod yn cymryd rhan yn eu Hadolygiadau Datblygiad Personol gyda'u Harweinyddion Grŵp. Mae'r angen i adnewyddu a diweddarau sgiliau a gwybodaeth yr un mor berthnasol i aelodau profiadol ag y mae i'r aelodau hynny a etholwyd yn fwy diweddar ac, yn wir, i aelodau cyfetholedig hefyd.

Atgoffir aelodau hefyd i gynnwys manylion am hyfforddiant a gwblhawyd ganddynt yn eu hadroddiadau blynyddol.

12.5 Cofrestrau Diddordebau – Cynghorau Tref a Chymuned

Cynhaliwyd adolygiad o'r Cofrestrau Diddordebau mewn sampl o'r Cynghorau Tref a Chymuned yng ngwanwyn 2021. Y bwriad yw cyflwyno adroddiad ar y canfyddiadau i'r Pwyllgor ym mis Mehefin 2021.

Mae hyn wedi bod yn rhan fawr o waith y Pwyllgor yn ystod 2021 hyd yma, gan gynnwys dewis y cynghorau i'w hadolygu, cytuno ar nodyn methodoleg i sicrhau cysondeb gan holl aelodau'r Pwyllgor Safonau wrth gynnal eu hadolygiadau, hyfforddiant ar y côd ymddygiad fel y mae'n berthnasol i gynghorwyr cymuned, a threfnu cyfarfodydd gyda Chlercod er mwyn cynnal yr adolygiadau.

Hoffwn achub ar y cyfle hwn i ddiolch i Glercod ac Aelodau'r pum Cyngor a adolygwyd am eu cydweithrediad.

12.6 Ymgynghoriad ar y Canllawiau ar y Côd Ymddygiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)

Cyflwynwyd Canllawiau diwygiedig i'r Pwyllgor Safonau a gyhoeddwyd gan OGCC, ac a oedd yn destun ymgynghoriad, yn ei gyfarfod anffurfiol ar 10 Mawrth. Er na fu unrhyw newidiadau i'r Côd Ymddygiad, roedd OGCC wedi diweddarau'r Canllawiau a luniwyd ganddo bedair blynedd yn ôl. Mae dwy ddogfen Ganllaw - un ar gyfer Cynghorwyr Sir ac un arall ar gyfer Cynghorwyr Tref a Chymuned.

Cytunwyd ar lythyr gan Gadeirydd ac Is-Gadeirydd y Pwyllgor, a oedd yn ymgorffori sylwadau'r Pwyllgor, ac fe'i cyflwynwyd i gyfarfod o Arweinyddion Grwpiau Gwleidyddol y Cyngor ar 18 Mawrth. Anfonwyd copi o'r llythyr i swyddfa OGCC ar 19 Mawrth 2021.

Disgwylir gwybodaeth mewn perthynas â chyhoeddi fersiynau terfynol y dogfennau hyn. Ar ôl eu derbyn, bydd y Pwyllgor yn adolygu ymhellach ac yn eu dosbarthu i'r Aelodau yn unol â hynny.

13. Rhagwelir bydd materion sy'n deillio o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn gofyn am sylw a mewnbwn y Pwyllgor Safonau yn ystod 2021-2022, yn arbennig ynghylch:

- **Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau i'r Cyngor**

Er fod y Pwyllgor Safonau eisioes yn cyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor, bydd angen i'r Pwyllgor sicrhau fod adroddiadau'r dyfodol yn cynnwys yr holl wybodaeth angenrheidiol o dan y ddeddfwriaeth.

- **Cynlluniau hyfforddi cynghorau cymuned**

Mae'r Ddeddf yn cynnwys gofyniad i gynghorau cymuned ddatblygu cynlluniau hyfforddi gan gychwyn yn Ebrill 2022. Mae hyn yn rhywbeth sydd wedi ei drafod yn yr adolygiadau o gofrestrau diddordeb y Cynghorau Tref a Chymuned yn ddiweddar (gweler paragraff 12.5 uchod); bydd yn berthnasol ar gyfer adolygiadau yn y dyfodol hefyd.

- **Dyletswydd ar arweinwyr grŵp i gynnal safonau ymddygiad uchel**

Bydd rhaid i arweinwyr grwpiau gwleidyddol gymryd camau rhesymol i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel ymhlith aelodau eu grŵp. Wrth wneud hynny bydd rhaid iddynt gydweithredu â Phwyllgor Safonau'r Cyngor wrth iddo ymarfer ei swyddogaethau. Disgwylir Rheoliadau gan Weinidogion Cymru er mwyn cael mwy o wybodaeth am y gofyniad hwn.

ARGYMHELLION: -

1. Nodi'r Rhaglen a gyflawnwyd gan y Pwyllgor Safonau rhwng Mai 2020 ac Ebrill 2021 yn **ATODIAD A**.
2. Cymeradwyo Rhaglen Waith y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2021/22 a amlinellir yn **ATODIAD B**.

RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – MAI 2020 I EBRILL 2021

		AMSERLEN	ADNODDAU	STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN
1.	Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Côd Ymddygiad i Aelodau yn dilyn eu cyfeirio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> Dim atgyfeiriadau hyd yma
2.	Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am Ganiatâd Arbennig	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynir ceisiadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> Derbyniwyd cais am ganiatâd arbennig gan y 29 Cynghorydd Sir a chynhaliwyd y gwrandawriad ar 29 Gorffennaf 2020. Rhoddwyd caniatâd arbennig i'r unigolion yn unol â'r telerau a nodwyd yn y Cofnodion. Gweler y ddolen i'r cais/Cofnodion y gwrandawriad. Paratowyd adroddiad i gyfarfod y Pwyllgor Safonau ar 15 Rhagfyr 2020. Gweler y ddolen i'r adroddiad.
3.	Cyflawni rôl ymgynghorol mewn perthynas ag unrhyw faterion sy'n codi dan Brotocol Datrysiad Lleol y Cyngor	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynir cais 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> Mae Cadeirydd / Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi cynnal nifer o gyfarfodydd/anfon gohebiaeth yn ystod y flwyddyn - Ystyried awdurdod y Protocol Datrysiad Lleol mewn perthynas â chwyn a godwyd yn erbyn Cynghorydd Sir. Fodd bynnag, nid oedd Cadeirydd ac Is-

				<p>gadeirydd y PS yn ystyried bod y mater yn addas ar gyfer Datrysiaid Lleol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anfonodd y Cadeirydd ohebiaeth at rai aelodau ynghylch Adroddiadau Blynyddol a chyfarfu hefyd ag un Grŵp. • Anfonodd y Cadeirydd ohebiaeth at Gynghorydd ac Arweinydd Grŵp mewn perthynas â mater yn ymwneud â swyddog. • Anfonodd y Cadeirydd ohebiaeth at Gynghorydd Sir a chynnal cyfarfod ag o mewn perthynas â Chofrestr o Ddiddordebau'r Cynghorydd Sir. • Cyfarfu'r Cadeirydd ac aelod arall o'r Pwyllgor Safonau â chynghorydd mewn perthynas â mater yn y Cyngor Tref a Chymuned. Ni symudodd y mater ymlaen ar gyfer cyfryngu dan broses y Protocol Datrysiaid Lleol.
4.	Goruchwylio hyfforddiant a datblygiad ar y Côt Ymddygiad i Aelodau yn unol â pharagraff 2.6 y Côt	<ul style="list-style-type: none"> • Parhaus 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<p><u>CYNGHORAU TREF A CHYMUNED:-</u> Anfonwyd cylchlythyr at y Cynghorau Tref a Chymuned ar 04.03.2021 yn eu cynghori ynghylch materion a drafodwyd mewn cyfarfodydd ffurfiol o'r Pwyllgor ym mis Mawrth 2020 a mis Rhagfyr 2020. Cylchlythyrau pellach i'w hanfon ar ôl pob cyfarfod ffurfiol o'r Pwyllgor. <u>AELODAU CYNGOR SIR:-</u></p>

				Anfonwyd cylchlythyrau at yr Aelodau Cyngor Sir ar 26.02.2021 yn eu cyngori ynghylch y materion a drafodwyd yn y cyfarfodydd ffurfiol o'r Pwyllgor a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2020 a mis Rhagfyr 2020. Cylchlythyrau pellach i'w hanfon ar ôl pob cyfarfod Pwyllgor ffurfiol.
5.	Adolygu sampl o'r Gofrestr o Ddiddordebau Aelodau fel y cânt eu cadw gan y cynghorau tref a chymuned, a rhoi unrhyw gyngor a chanllawiau angenrheidiol wedi hynny	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu erbyn diwedd Ebrill 2021 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Cynhaliwyd adolygiad mewn pum Cyngor Tref a Chymuned a gafodd eu dewis yn ystod y Gwanwyn 2021 • Paratowyd llythyrau unigol – anfonwyd rhai, eraill i ddilyn yn fuan. • Adroddiad ar y canfyddiadau cyffredinol i'w gyflwyno i gyfarfod ffurfiol y Pwyllgor Safonau ym mis Mehefin 2021.
6.	Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgor Safonau ac yn enwedig lle gallai newidiadau arfaethedig o'r fath ragfarnu mewn modd anghymesur, hawliau a diddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Nid oes angen.
7.	Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newidiadau deddfwriaethol / polisi arfaethedig ac ati sy'n berthnasol i faes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygodd y Pwyllgor Safonau Adroddiadau Blynyddol aelodau'r Cyngor Sir a chysylltwyd yn uniongyrchol ag aelodau, fel oedd yn briodol, i'w hannog i gwblhau'r adroddiadau. • Ymatebwyd i ymgynghoriad

				<p>swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru mewn perthynas â'r Côt Ymddygiad – dwy ddogfen ar wahân, un ar gyfer Cyngorwyr Sir ac un arall ar gyfer Cyngorwyr Tref a Chymuned.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn dilyn cynhyrchu ymateb gan y Pwyllgor Safonau, cyflwynodd y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd eu cynnig ar ymateb i Arweinyddion y Grwpiau gan sicrhau eu cytundeb unfrydol.
8.	Gwneud unrhyw argymhellion i'r Cyngor ar gyfer gwella'r meysydd gwaith hynny sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwnaed argymhellion gan y Pwyllgor Safonau mewn perthynas â'r dolenni i recordiadau o gyfarfodydd ar wefan y Cyngor er mwyn sicrhau eu bod yn hawdd eu defnyddio ac ar gael yn rhwydd i'r cyhoedd. Cafodd y mater ei ddatrys yn foddhaol.
9.	Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod y flwyddyn flaenorol.	<ul style="list-style-type: none"> • Mai 2020 (neu pan gynhelir Cyfarfod Blynyddol y Cyngor) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadeirydd 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Mr John R Jones (Cadeirydd ers mis Chwefror 2020) yn cyflwyno'r adroddiad i'r Cyngor llawn. Hwn yw ei ail Adroddiad Blynyddol. • Nodwyd y bydd yn ofynnol i'r Pwyllgor Safonau gyflwyno Adroddiad Blynyddol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 o fis Mai 2022. Angen sicrhau bod yr Adroddiad Blynyddol nesaf yn

				cynnwys yr holl ofynion deddfwriaethol.
10.	Y Cadeirydd neu aelodau eraill y Pwyllgor Safonau i fynychu unrhyw gyfarfodydd o'r Cyngor Sir neu ei Bwyllgorau.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> Roedd y Cadeirydd yn bresennol yn y Cyfarfod Blyneddol ar 8 Medi 2020. Mynychodd y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd ddau gyfarfod gydag Arweinyddion Grwpiau gwleidyddol. Rhaglen o gyfarfodydd / amserlen i'w threfnu ar gyfer 2020/21.
11.	Sicrhau fod gwybodaeth a sgiliau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu datblygu a'u diweddarau drwy:-		<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'n rheolaidd achosion y penderfynwyd arnynt gan <ul style="list-style-type: none"> awdurdodau perthnasol eraill Panel Dyfarnu Cymru 	<ul style="list-style-type: none"> Cyfarfod arferol o'r Pwyllgor 		<ul style="list-style-type: none"> Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau yn y yn y cyfarfodydd ar 11.03.2020 a 15.12.2020. Rhannwyd â Chynghorwyr Sir a Chynghorwyr Tref a Chymuned fel rhan o'u Cylchlythyrau perthnasol a anfonwyd ar 26.02.2021 a 04.03.2021.
	<ul style="list-style-type: none"> Cymryd rhan a chyfrannu yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru 	<ul style="list-style-type: none"> Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu ddwywaith y flwyddyn 		<ul style="list-style-type: none"> Ni threfnwyd unrhyw gyfarfodydd o'r Fforwm yn ystod y cyfnod.
	<ul style="list-style-type: none"> Cymryd rhan a chyfrannu yng Nghynhadledd Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan. 	<ul style="list-style-type: none"> Un bob 2 flynedd – cynhaliwyd y 		<ul style="list-style-type: none"> Ni threfnwyd yr un Gynhadledd yn ystod y cyfnod.

		diwethaf ar 14.09.2019, felly byddai'r nesaf yn 2020, ond fe'i gohiriwyd oherwydd y pandemig Coronafeirws.		
	- I'w adolygu dan gynllun adolygu/gwerthuso perfformiad tebyg i'r un a ddefnyddir gan aelodau'r Cyngor Sir.	<ul style="list-style-type: none"> • Unwaith bob dwy flynedd – un i'w gynnal yn 2020 – ond bydd yn ddibynnol ar adnoddau. 		<ul style="list-style-type: none"> • Oherwydd cyfyngiadau'r system electronig, yn yr un modd â phob aelod o'r Cyngor Sir (etholedig a chyfetholedig), cynghorir aelodau'r Pwyllgor Safonau i sicrhau eu bod yn diweddarau eu cofnodion hyfforddiant eu hunain. Ni chynhaliwyd unrhyw Adolygiadau Datblygu Perfformiad. I'w ystyried ar gyfer 2021.
12.	Monitro cynnydd o ran cwynion ynghylch aelodau a gafodd eu cyflwyno i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a dadansoddi'n flynyddol y data am gwynion sy'n berthnasol i'r Cyngor Sir a chynghorau tref a chymuned er mwyn nodi unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n peri pryder neu'n amlygu anghenion hyfforddiant.	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu'n chwarterol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad i'r Pwyllgor Safonau ar 11.03.2020 a 15.12.2020. • Mae'r matrices cwynion yn cael ei gylchredeg i aelodau'r Pwyllgor Safonau yn chwarterol ym mis Ebrill (Ionawr-Mawrth), Gorffennaf (Ebrill-Mehedin), Hydref (Gorffennaf-Medi) ac Ionawr (Hydref-Rhagfyr). Mae'n manylu ar y cwynion a dderbyniwyd a chynnydd a wnaed mewn perthynas â chwynion y mae OGCC yn ymchwilio iddynt mewn

				<p>perthynas ag (a) aelodau Cyngorau Sir a (b) aelodau cyngorau tref a chymuned.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyflwynwyd adroddiad gan OGCC a chrynodeb o'r Coflyfr o Gwynion Cod Ymddygiad a dderbyniwyd gan yr OGCC i'r Pwyllgor Safonau ar 11.03.2020 a 15.12.2020. Cafodd y ddolen i'r adroddiad a chrynodeb ei gylchreded i aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cyngorau tref a chymuned fel rhan o'u cylchlythyrau perthnasol a anfonwyd ar 26.02.2021 a 04.03.2021.
13.	Cynnal cyswllt ag Arweinyddion Grwpiau er mwyn tafod unrhyw faterion sydd o bryder	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadeirydd 	<ul style="list-style-type: none"> • 25.02.2021 • 18.03.2021 • Cafwyd cyfarfod gyda Arweinyddion Grwpiau hefyd i drafod materion penodol oedd yn berthnasol i aelodau eu grŵp(iau).
14.	Adolygu dangosyddion perfformiad ar gyfer y Pwyllgor Safonau ac adrodd arnynt fel mater o drefn.	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Adrodd yn chwarterol

15.	Cynnal rhaglen o hyfforddiant ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn unol ag Atodiad A1 , fel y cytunwyd arno gan y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2019.	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi'i gwblhau yn rhannol. Angen gwneud mwy o waith. Gweler y golofn ddiweddarau yn y ddogfen sy'n ymddangos fel Atodiad 1.
16.	Ystyried hyfforddiant ar gyfer Aelodau – anwytho aelodau newydd (yn dilyn etholiadau Mai 2022) ac, fel mater ar wahân, hyfforddiant blynyddol ar gyfer pob aelod, yn unol â rhaglen Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflwynwyd adroddiadau gan y Rheolwr Datblygu Adnoddau Dynol i gyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor. • Ymgynghorwyd â'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd ynghylch hyfforddiant ar gyfer Aelodau yn 2021-22.

Atodiad A1:

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Wedi ei gwblhau? Diweddariad – Mai 2021
Côd Ymddygiad	Mae'n rhaid i holl Aelodau'r Pwyllgor Safonau ddilyn y Côd Ymddygiad. Mae'r Cod yn nodi bod yn rhaid i Aelodau fynychu o leiaf un sesiwn hyfforddiant ar y Côd Ymddygiad yn ystod pob tymor llawn, presenoldeb o'r fath i ddigwydd yn ystod y chwe mis yn dilyn cael eu hethol.	Modiwl E-ddysgu ar "Foeseg a Safonau" Hyfforddiant Ystafell Ddosbarth i'w ddarparu yn fewnol gan y Swyddog Monitro.	Ar gael ar gais Mai 2020	Chwefror 2021
Caniatâd Arbennig	Gall Cynghorwyr Tref a Chymuned wneud cais am ganiatâd arbennig. Bydd Panel o aelodau'r Pwyllgor Safonau yn ystyried cais ysgrifenedig am ganiatâd arbennig mewn Gwrandawriad.	Sesiwn hyfforddiant ystafell ddosbarth ar Ganiatâd Arbennig (y sail ar gyfer rhoi caniatâd arbennig / y fethodoleg ar gyfer cynnal gwrandawriadau ac ati) i'w darparu'n fewnol gan y Swyddog Monitro. Bydd hyfforddiant penodol ar y cais am ganiatâd	Haf 2020 Yn ôl yr angen yn ystod 2020/21	Ni fu'n bosib cwblhau hyfforddiant ar ganiatadau arbennig ar gyfer holl aelodau'r Pwyllgor Safonau yn ystod 2020 ac felly bydd yn cael ei gynnwys yn y dyfodol.

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Wedi ei gwblhau? Diweddariad – Mai 2021
		arbennig gerbron y Panel yn cael ei ddarparu cyn pob Gwrandawriad am Ganiatâd Arbennig ac fe'i darperir yn fewnol gan y Swyddog Monitro.		Darparwyd hyfforddiant i'r panel cyn y Gwrandawriad ar 29 Gorffennaf 2020.
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) / Panel Dyfarnu Cymru (PDC) – adolygu achosion	Yng nghyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor Safonau (Mawrth a Medi) darperir diweddariad ar yr achosion sydd wedi eu hystyried gan OGCC a PDC.	Darperir dau adroddiad y flwyddyn ac fe gynhelir trafodaeth yn y Cyfarfodydd.	Mawrth 2020 Medi 2020 Mawrth 2021	Mawrth 2020 Rhagfyr 2020 (yn unol ag amserlen cyfarfodydd ffurfiol)
Cyfansoddiad CSYM	Darparu trosolwg cyffredinol o Gyfansoddiad y Cyngor o ran y ffordd y gallai effeithio ar y Pwyllgor Safonau.	Sesiwn hyfforddiant gyffredinol yn yr ystafell ddosbarth ar y Cyfansoddiad i'w chynnal yn fewnol gan y Swyddog Monitro.	I'w gadarnhau – 2020	Heb ei gwblhau. I'w gwblhau yn y dyfodol.
Cyfryngu yng nghyd-destun y Protocol	Mae Aelodau'r Pwyllgor Safonau yn hanfodol i'r broses Datrysiad Lleol yn unol â'r Protocol sydd wedi'i	Darparwr allanol i gynhyrchu a darparu sesiwn hyfforddiant bwrpasol ar	Mai / Mehefin 2020	Heb ei gwblhau. I'w gwblhau yn y dyfodol.

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Wedi ei gwblhau? Diweddariad – Mai 2021
Datrysiad Lleol	fabwysiadu gan y Pwyllgor ac sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Arweinwyr Grwpiau.	gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn seiliedig ar Brotocol Datrysiad Lleol CSYM.		
Gwrandawiadau Pwyllgor Safonau	Er na ragwelir unrhyw Wrandawiadau yn y dyfodol agos, mae angen i'r Pwyllgor Safonau gynnal Gwrandawiadau petai OGCC yn cyfeirio mater ar gyfer ei benderfynu.	Holi darparwr allanol – efallai y gellid gwneud hyn ar y cyd â Phwyllgor neu Bwyllgorau Safonau eraill.	I'w drefnu ymhellach pan fydd angen (os yw'n debygol y bydd angen Gwrandawriad)	Bydd yr hyfforddiant hwn yn cael ei ddarparu os bydd OGCC yn cyfeirio cŵyn er mwyn i'r Pwyllgor Safonau ei ystyried.
Cydraddoldeb ac Amrywiaeth Seibr Ddiogelwch GDPR	Hyfforddiant cyffredinol sydd wedi'i adnabod fel bod yn berthnasol ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Safonau o'r rhestr o hyfforddiant a ofynnwyd amdano ar gyfer Aelodau Etholedig.	Modiwlau E-ddysgu.	Ar gael yn ôl yr angen	
Diogelu (Sylfaenol) Trais yn erbyn merched;	Dyma restr o'r hyfforddiant y gofynnir i Aelodau Etholedig ei gwblhau.	Pob un (ac eithrio Trwyddedu a Chynllunio) i'w cwblhau gan aelodau'r Pwyllgor Cynllunio drwy e-ddysgu	Ar gael yn ôl yr angen I'w gadarnhau - 2020	Ni threfnwyd unrhyw sesiynau ystafell ddosbarth ond mae e-ddysgu ar gael ar alw.

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Wedi ei gwblhau? Diweddariad – Mai 2021
Prevent; Camfanteisio'n rhywiol ar blant (CSE); Caethwasiaeth Fodern Iechyd a Diogelwch Trwyddedu* / Cynllunio* * os ar y Pwyllgor		Efallai y bydd modd cynnal sesiynau ystafell ddosbarth.		
Cadeirio Cyfarfodydd	I'w gynnig i'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd sydd newydd eu penodi, os ydynt yn dymuno.		I'w gadarnhau – 2020	Cadeirydd ac Is-gadeirydd i fynychu hyfforddiant ar Gadeirio cyfarfodydd rhithwir ym mis Mehefin 2021.

RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – MAI 2021 I EBRILL 2022

		AMSERLEN	ADNODDAU	STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN
1.	Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Côd Ymddygiad i Aelodau yn dilyn eu cyfeirio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
2.	Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am Ganiatâd Arbennig	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir ceisiadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
3.	Cyflawni rôl ymgynghorol mewn perthynas ag unrhyw faterion sy'n codi dan Brotocol Datrysiaid Lleol y Cyngor	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd y derbynnir cais 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
4.	Goruchwylio hyfforddiant a datblygiad ar y Côd Ymddygiad i Aelodau yn unol â pharagraff 2.6 y Côd	<ul style="list-style-type: none"> Parhaus 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
5.	Adolygu'r tair cofrestr o Ddiddordebau Aelodau ar gyfer Cyngorwyr Sir ac yna darparu unrhyw gyngor ac arweiniad angenrheidiol.	<ul style="list-style-type: none"> Fel arfer byddai'n cael ei amserlennu erbyn diwedd Ebrill 2022. Yn sgîl materion capasiti yn yr 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	

		adain Gyfreithiol, bydd yn cael ei ohirio hyd nes diwedd 2022.		
6.	Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgor Safonau ac yn enwedig lle gallai newidiadau arfaethedig o'r fath ragfarnu mewn modd anghymesur, hawliau a diddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
7.	Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newidiadau deddfwriaethol / polisi arfaethedig ac ati sy'n berthnasol i faes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau; rhagwelir bydd hyn yn cynnwys a Fframwaith Foesebol newydd a Chanllawiau OGCC ar y cod ymddygiad ar gyfer cynghorwyr sir a chymuned, gan ddilyn efo adolygiad o'r Protocol Datrysiad Lleol.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd bydd ymgynghoriadau yn agor ond bydd datblygiadau pellach yn ddibynnol ar faterion capasiti yn yr adain Gyfreithiol ac efallai bydd yn cael ei ohirio hyd nes diwedd 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
8.	Gwneud unrhyw argymhellion i'r Cyngor ar gyfer gwella'r meysydd gwaith hynny sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	

9.	Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod y flwyddyn flaenorol. Sicrhau bod yr Adroddiad Blynyddol yn cyd-fynd â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ar gyfer cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol gan Bwyllgorau Safonau.	<ul style="list-style-type: none"> Mai 2022 (neu pan gynhelir Cyfarfod Blynyddol y Cyngor) 	<ul style="list-style-type: none"> Cadeirydd 	
10.	Ar gais y Pwyllgor Safonau, i fynychu cyfarfodydd y Cyngor Sir neu ei Bwyllgorau, yn achlysurol; bydd presenoldeb felly'n cael ei awdurdodi gan Gadeirydd y Pwyllgor Safonau a bydd amserlen a ffurf ar gyfer darparu adborth yn cael eu datblygu ar gyfer y gwaith hwn.	<ul style="list-style-type: none"> Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
11.	Sicrhau fod gwybodaeth a sgiliau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu datblygu a'u diweddarw drwy:-		<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Monitro 	
	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'n rheolaidd achosion y penderfynwyd arnynt gan <ul style="list-style-type: none"> awdurdodau perthnasol eraill Panel Dyfarnu Cymru 	<ul style="list-style-type: none"> Cyfarfod arferol o'r Pwyllgor 		
	<ul style="list-style-type: none"> Cymryd rhan a chyfrannu yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru 	<ul style="list-style-type: none"> Fel arfer byddai'n cael ei amserlennu ddwywaith y flwyddyn ac mae'n gofyn cael cefnogaeth a phresenoldeb swyddog. Bydd 		

		hyn yn ddibynnol ar faterion capasiti o fewn yr adain Gyfreithiol.		
	- Cymryd rhan a chyfrannu yng Nghynhadledd Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan.	<ul style="list-style-type: none"> • Un bob 2 flynedd – cynhaliwyd y diwethaf ar 14.09.2018, felly byddai'r nesaf yn 2020, ond fe'i gohiriwyd oherwydd y pandemig Coronafeirws. • Bydd hyn yn ddibynnol ar faterion capasiti o fewn yr adain Gyfreithiol. 		
	- I'w adolygu dan gynllun adolygu/gwerthuso perfformiad tebyg i'r un a ddefnyddir gan aelodau'r Cyngor Sir.	<ul style="list-style-type: none"> • Unwaith bob dwy flynedd – un i'w gynnal yn 2020 – ond fe'i gohiriwyd oherwydd y pandemig Coronafeirws. Amserlenwyd yn 2022. 		

		<ul style="list-style-type: none"> • Bydd hyn yn ddibynnol ar faterion capasiti o fewn yr adain Gyfreithiol. 		
12.	Monitro cynnydd o ran cwynion ynghylch aelodau a gafodd eu cyflwyno i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a dadansoddi'n flynyddol y data am gwynion sy'n berthnasol i'r Cyngor Sir a chynghorau tref a chymuned er mwyn nodi unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n peri pryder neu'n amlygu anghenion hyfforddiant.	<ul style="list-style-type: none"> • Chwarterol 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	
13.	Cynnal cyswllt ag Arweinyddion Grwpiau er mwyn tafod unrhyw faterion sydd o bryder	<ul style="list-style-type: none"> • Fel a phryd fydd angen 	<ul style="list-style-type: none"> • Cadeirydd 	
14.	Adolygu dangosyddion perfformiad ar gyfer y Pwyllgor Safonau ac adrodd arnynt fel mater o drefn.	<ul style="list-style-type: none"> • Mai 2022 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	
15.	Parhau efo cynnal rhaglen o hyfforddiant ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn unol ag Atodiad B1 , fel y cytunwyd arno gan y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2019, i'r graddau na chwblhawyd eisoes yn 2020/21.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Mai 2022. • Bydd hyn yn ddibynnol ar faterion capasiti o fewn yr adain Gyfreithiol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Monitro 	

16.	Ystyried hyfforddiant ar gyfer Aelodau – anwytho aelodau newydd (yn dilyn etholiadau Mai 2022) ac, fel mater ar wahân, hyfforddiant blynyddol ar gyfer pob aelod, yn unol â'r rhaglen newydd gaiff ei llunio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.	<ul style="list-style-type: none"> • Fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Mai 2022. • Bydd hyn yn ddibynnol ar faterion capasiti o fewn yr adain Gyfreithiol. 	•	
-----	---	--	---	--

Atodiad B1:

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Diweddariad – Mai 2021
Côd Ymddygiad	Mae'n rhaid i holl Aelodau'r Pwyllgor Safonau ddilyn y Côt Ymddygiad. Mae'r Cod yn nodi bod yn rhaid i Aelodau fynychu o leiaf un sesiwn hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad yn ystod pob tymor llawn, presenoldeb o'r fath i ddigwydd yn ystod y chwe mis yn dilyn cael eu hethol.	Modiwl E-ddysgu ar "Foeseg a Safonau" Hyfforddiant Ystafell Ddosbarth i'w ddarparu yn fewnol gan y Swyddog Monitro.	Ar gael ar gais Mai 2020	Chwefror 2021
Caniatâd Arbennig	Gall Cyngorwyr Tref a Chymuned wneud cais am ganiatâd arbennig. Bydd Panel o aelodau'r Pwyllgor Safonau yn ystyried cais ysgrifenedig am ganiatâd arbennig mewn Gwrandawriad.	Sesiwn hyfforddiant ystafell ddosbarth ar Ganiatâd Arbennig (y sail ar gyfer rhoi caniatâd arbennig / y fethodoleg ar gyfer cynnal gwrandawriadau ac ati) i'w darparu'n fewnol gan y Swyddog Monitro.	Haf 2020	Bydd hyfforddiant ar ganiatadau arbennig ar gyfer holl aelodau'r Pwyllgor Safonau yn cael ei gynnwys ar ddyddiad yn y dyfodol oherwydd na chafodd ei gwblhau yn ystod 2020.

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Diweddariad – Mai 2021
		Bydd hyfforddiant penodol ar y cais am ganiatâd arbennig gerbron y Panel yn cael ei ddarparu cyn pob Gwrandawriad am Ganiatâd Arbennig ac fe'i darperir yn fewnol gan y Swyddog Monitro.	Yn ôl yr angen yn ystod 2020/21	Darparwyd hyfforddiant i'r panel cyn y Gwrandawriad ar 29 Gorffennaf 2020.
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) / Panel Dyfarnu Cymru (PDC) – adolygu achosion	Yng nghyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor Safonau (Mawrth a Medi) darperir diweddariad ar yr achosion sydd wedi eu hystyried gan OGCC a PDC.	Darperir dau adroddiad y flwyddyn ac fe gynhelir trafodaeth yn y Cyfarfodydd.	Mawrth 2020 Medi 2020 Mawrth 2021	Mawrth 2020 Rhagfyr 2020 (yn unol â'r amserlen ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol)
Cyfansoddiad CSYM	Darparu trosolwg cyffredinol o Gyfansoddiad y Cyngor o ran y ffordd y gallai effeithio ar y Pwyllgor Safonau.	Sesiwn hyfforddiant gyffredinol yn yr ystafell ddosbarth ar y Cyfansoddiad i'w chynnal yn fewnol gan y Swyddog Monitro.	I'w gadarnhau – 2020	Heb ei gwblhau. I'w gynnwys yn y dyfodol.

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Diweddariad – Mai 2021
Cyfryngu yng nghyd-destun y Protocol Datrysiaid Lleol	Mae Aelodau'r Pwyllgor Safonau yn hanfodol i'r broses Datrysiaid Lleol yn unol â'r Protocol sydd wedi'i fabwysiadu gan y Pwyllgor ac sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Arweinwyr Grwpiau.	Darparwr allanol i gynhyrchu a darparu sesiwn hyfforddiant bwrpasol ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn seiliedig ar Brococol Datrysiaid Lleol CSYM.	Mai / Mehefin 2020	Heb ei gwblhau. I'w gynnwys yn y dyfodol.
Gwrandawiadau Pwyllgor Safonau	Er na ragwelir unrhyw Wrandawiadau yn y dyfodol agos, mae angen i'r Pwyllgor Safonau gynnal Gwrandawiadau petai OGCC yn cyfeirio mater ar gyfer ei benderfynu.	Holi darparwr allanol – efallai y gellid gwneud hyn ar y cyd â Phwyllgor neu Bwyllgorau Safonau eraill.	I'w drefnu ymhellach pan fydd angen (os yw'n debygol y bydd angen Gwrandawriad)	Caiff yr hyfforddiant hwn ei ddarparu dim ond os bydd OGCC yn cyfeirio cŵyn er mwyn i'r Pwyllgor Safonau ei ystyried.
Cydraddoldeb ac Amrywiaeth Seibr Ddiogelwch GDPR	Hyfforddiant cyffredinol sydd wedi'i adnabod fel bod yn berthnasol ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Safonau o'r rhestr o hyfforddiant a ofynnwyd amdano ar gyfer Aelodau Etholedig.	Modiwlau E-ddysgu.	Ar gael yn ôl yr angen	

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Diweddariad – Mai 2021
<p>Diogelu (Sylfaenol)</p> <p>Trais yn erbyn merched; Prevent; Camfanteisio'n rhywiol ar blant (CSE); Caethwasiaeth Fodern</p> <p>Iechyd a Diogelwch</p> <p>Trwyddedu* / Cynllunio*</p> <p><i>* os ar y Pwyllgor</i></p>	<p>Dyma restr o'r hyfforddiant y gofynnir i Aelodau Etholedig ei gwblhau.</p>	<p>Pob un (ac eithrio Trwyddedu a Chynllunio) i'w cwblhau gan aelodau'r Pwyllgor Cynllunio drwy e-ddysgu</p> <p>Efallai y bydd modd cynnal sesiynau ystafell ddosbarth.</p>	<p>Ar gael yn ôl yr angen</p> <p>I'w gadarnhau - 2020</p>	<p>Ni threfnwyd unrhyw sesiynau ystafell ddosbarth ond mae e- ddysgu ar gael ar alw.</p>

Hyfforddiant	Naratif	Math o hyfforddiant	Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws	Diweddariad – Mai 2021
Cadeirio Cyfarfodydd	I'w gynnig i'r Cadeirydd a'r Is- gadeirydd sydd newydd eu penodi, os ydynt yn dymuno.		I'w gadarnhau – 2020	Cadeirydd ac Is-gadeirydd i fynychu hyfforddiant ar Gadeirio cyfarfodydd rhithwir ym mis Mehefin 2021.